

Szerkesztőségi iroda:
Rimaszombat, Rimasor 25.
sz. a. — Ide intézendő a lap
szellemi részét érdeklő min-
den közlemény és levelezés.

Bérmegtelen levelek nem
fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatkak
vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . 2 frt.
Negyed évre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:
R-szombat, Losonezi-utca
24. sz. Rábely Miklós könyv-
nyomdájában. — Ide inté-
zendők a kiadóhivatalt illető
előfizetési pénz-, hirdet-
mény-, nyilttér- és felszó-
lamlások.

Hirdetési díj:
Egy négy hasábos petitsor
terfoga 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:
Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetéseket legzélszerűbben posta utalvány útján eszközölhetők. — Hirdetéseket csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Rimaszombat, szeptember 14.

Hetek, sőt hónapok óta nevezetes mozgalom indult meg hírlapokban és a társadalmi életben a végett, hogy azon sötét lepel, mely a magyar szabadságharczot követő események közvetlen előidézőjére borult, széttépessék s az egykor dicső alak, a magyar honvédség vezére, a holt ember, sirjából ismét elevenen kelhessen fel.

Ha ez uttal pusztán arról lehetne beszélni, hogy Görgei visszaélt-e a magyarnemzet bizalmával s kishittleg tépte szét a zászlót, mely alatt a magyar szabadság bajnokai diadlóról-diadalra nyomultak, — nem szólnánk a kérdéshez, mert hiszen e felett rég ítélt a nemzet közvéleménye, e mellett az aradi bitófák, a börtönök és a hontalanul bujdosókról szóló emlékeket nem törülte el emlékeztünk az idő; de mert itt szerintünk arról van szó, hogy a jövő nemzedékre tanúságul hagyjuk e dicső korszak megszeplősíttelen történetét: nemcsak kívánatos, de szükséges is, hogy e tárgyban hazánk összes honvédegyletei s különösen azok, kik Görgei hadtestében harczoltak s ama nevezetes visszavonulásban részt vettek, így a gömörmegyei honvédegylet tagjai is, miként ezt a hasonzélu és körü egyletek országszerte teszik, — nyilatkozzanak.

Hiszen tudjuk, hogy minő lelkesedést okozott megyénk bérczei között a független magyar kormány hívó szózata, mint sorakozott ifju és öreg, gazdag és szegény a kibontott tricolor alá, míg nekünk gyermekeknek, kiket korunknál fogva visszautasítottak, a fájdalom könnye pergett arcunkra. Emlékszünk rá, midőn Rimaszombat ifjai nem tudván megegyezni a felett, a városnak melyik fele menjen honvédnek, sorsot huztak, s láttuk az eltávozók arcán a fellángolt honszerelmet s az itthon maradtakén a bánat fellegét. — Előttünk állnak azután azok, kik tépett kebellet tértek hozzánk vissza a világosi napok után, tört reménnyel, kétségbeesve a jövő felett s irigylve azokat, kik a csatamezőn estek el, s kiknek távozó lelkét a még élő társak diadalkiáltása követte.

Ragyogó arccal mentek el, s kétségbeesve tért egy részök vissza. — A győzelem reménye

glóriát vont akkor arcuk köré s visszatértükkor átok honolt a szívben s ajkaikon.

És épen azért nem tettek és nem tesznek jó szolgálatot sem Görgeinek, sem a dicső korszak még élő bajnokainak, sem pedig a jövőnek azok, kik e kérdést felszínre hozták, hanem a mennyiben jöhetnek nyilvánosságra, a történetíróra nézve oly fontos adatok, melyek még eddig nyilvánosságra vagy épen nem, vagy pedig eiferditve jutottak; szükséges, hogy a még élő honvédek sine ira et odio szavukat fölemeljék addig is, míg e kérdésben a nagy száműzött irataiból teljes biztonsággal meggyőződhetünk.

S épen erre vonatkozólag vár a gömörmegyei honvédegyletre nemes feladat.

Ugyanis többen élnek még, kik Görgeinek visszavonulásában Komáromtól Losonez s Rimaszombaton át kísérői voltak, köztudomásu dolog, hogy ez alkalommal Rimaszombatban pihenőt tartva, titkos parlamentairet fogadott ejnek idején, a kit ma is a közvélemény Grabbe küldöttének tart és sokan erősen meg vannak győződve a felől, hogy a világosi fegyver letétel Rimaszombatban lett megbeszelve, sőt elhatározva. Ettől kezdve az ut Világosig csak por volt a kétségbeesés örvénye felé sodort nemzet szemébe.

Ezért tartjuk mi a történelem érdekében fontosnak a gömörmegyei honvéd-egylet nyilatkozatát.

A folyó hó 15-ikén tartandó megyebizottsági közgyűlés tárgyai:

1. Közlekedésügyi miniszter rendelete az 1883. évi utfontartási szumadás tárgyában.
2. Aradmegye alispánjának átirata Aradmegye legújabb tórképek megrendelése iránt.
3. Torontálmegyei közönsége átirata a cukor-, kávé-, sörfogyasztási adó tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt.
4. Torontálmegyei közönsége átirata a napszamosok adómentessége tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt.
5. Torontálmegyei közönsége átirata a közigazgatás reformálása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt.
6. Zólyommegyei közönsége átirata a hivatalos rend-

őri közlönynek a hatóságok részére ingyen kiadása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt.

7. Tordamegye közönsége átirata a megyei tisztviselők özvegyeinek nyugdíjaztatása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt.

8. Torontálmegyei közönsége átirata az 1871-ik évi XVIII. törvény czikk 110. és 1870. évi VII. törvény czikk 17. §§. módosítása iránt a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt.

9. Torontálmegyei közönsége átirata a községi takarékpénztárak és kötelező állami tűzbiztosítás behozatala tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt.

10. Zemplémmegyei közönsége átirata községi és körösvosok helyzetének javítása tárgyában a belügy miniszterhez intézett feliratának pártolása iránt.

11. Jász-nagy-kun-szolnokmegyei közönsége átirata a közmunka ügyek törvényhozási rendezését kéro, a nmlgu közmunka miniszterhez intézett feliratának pártolása iránt.

12. Abauj-Tornamegye alispánja a megyei utrendészeti szabályrendeletének egy példányát kihirdetés végett megküldi.

13. Kolozsvár város törvényhatósága átirata a képviselőválasztások alkalmával előforduló botrányok tárgyában.

14. Rimaszombat város kérvénye a tűzérseg és mén-telep elhelyezési költségeire 30000 frt kölcsön összeg engedélyezése iránt.

15. Nagy-Rőcze város polgármesterének jelentése a marhalevek kezelésénél tapasztalt hiányok tárgyában.

16. Elhalálozott megyei központi gyám helyének választás utáni betöltése.

17. Dobsina város kérvénye a Kraton Annával kötött adásvételi szerződés jóváhagyása iránt.

18. Rimaszombat város regalejogának bérbeadása tárgyában jelentés.

19. Nagy-Rőcze városi gyámpénztár 1883. évi mérlegének felülvizsgálatáról adott számvevői jelentés.

20. Rozsnyón behajthatlan megyei gyógyalap pótlado leírása iránti intézkedés.

21. Polonka község 1881. évi községi számadása kifogásolt tételeinek megerősítése.

22. A megyei takarékpénztárilag kezelt tőkék érték-papirookra átváltoztatása tárgyában kelt pénztári jelentés.

23. Kir. illetékszabási hivatal átirata a hatóságok jóváhagyásától függő szerződések illetékszabása tárgyában.

24. A megyei székház részére 1884/5. szükséges tűzifa szállítása tárgyában kötött szerződés.

25. Kubinyi Géza szbiró indítványa a magyarnyelv terjesztése tárgyában.

26. Országos iparegyesület megkeresése a háziipar terjesztése tárgyában.

27. Damrély Pál folyamodványa megyei gyógyalap tartozásának elengedéseért.

28. Dolina, Gyurkóka telepek községgé alakulása.

T Á R C Z A.

Fővárosi levél.

Budapest, szept. 10.

Munkácsy Mihály és legújabb nagy festménye 10 nap óta Budapesten vannak. Kellő tisztelettel fogadtuk, de nem istenítettük; lelkesedtünk, de nem jöttünk olyan mámorba, mint most két éve.

Nem szüntünk meg méltányolni a dicsőséget, melyet Munkácsy neve hazánkra áraszt; ma is büszkék vagyunk rá. Csakhogy nem szorítkozunk erre, nem vagyunk többé az a bámész tömeg, mely a művész alakja után is fut és a festménye alakjaira csak futó pillantást vet, nem rendezünk bankettek, nem vonulunk ki banderiumokkal, nem emelünk diadalkapukat, hogy viszhangoztassuk Páris tapsait és „javított, bővített kiadás-t” rendezzünk a párisi kritika dicsérő szavaiból.

Közönségünk áhitatos esendben nézi a festményt, hogy izlését nemesítse; művészek tanulmányozzák, hogy tanuljanak belőle. Mikor megnézték a képet, emezek érzik, hogy új erőfeszítéseket kell tenniök, amaz meg szigorubb igényekhez szokik. Az eredmény az, hogy emelkedik a nemzeti művészet színvonala.

Kétségtelen, hogy Munkácsy két képének kiállítására üdvös befolyást gyakorolt. Diadalai felbátorítottak nem egy tehetséget, felkeltették nem egy ifju becsyágyát és nem egy esüggédő művészbé öntötték új erőt, megtörték a közönség közönyének jegét és népszerűekké tették a nemzeti művészet létesítését célzó törekvéseket.

Azt hisszük, hogy Munkácsy diadalainak egyik legfontosabb eredménye az a kérdés, hogy a mester az első vagy az ötödik helyet foglalja-e el kortársai között? Hogy egyenrangu-e Rubenssel és Titiannal — ez személyes kérdés, vagy ha úgy tetszik művészettörténeti kérdés, de nemzeti művészetünk fejlődésére nézve mellékes kérdés.

Fel kell azonban említenünk azt a párhuzamot, me-

lyet Wolf Albert az ismert párisi műbírálo a mi híres honfitársunk és Makart közt von.

Hogy csakugyan Munkácsy diadala okozta-e az osztrák festő megőrülését, nem tudom, de a versengés a két művész közt tény volt.

Makartot elbizakodottá tette, hogy az olaszok annyi dicsérettel halmozták el a florenzi pestist és a Cornaró Katalint ábrázoló festményeit, noha ez utóbbi képen a localis szín egészen hibás. Makart ur 1878-ban nagy göggel eltelve jött Párisba és azt hitte, hogy a világáros kritikája önmagától jön hódolái. Ez nem történt. Mikor arról volt szó, hogy az osztrák-magyar osztálynak fentartott két érdem kiknek kell adni, a kritika egyhangulag oda nyilatkozott, hogy az egyik érem Munkácsy illeti a „Milton”-ért, a másikat az osztrák osztályt azonban nem Makart, hanem Matejko érdemli. — És ha Makart mégis kapott díjat, ezt csak a bécsi udvar közbenjárásának köszönheti.

Innét datálódik Makart féltékenysége. Nem is titkolta, mikor Munkácsy egyszer megakarta látogatni, Makart meghagyta inasának, hogy: „Ennek az urnak mutasson meg mindent, de ha velem beszélni akar, mondja azt, hogy reggelizem.”

A „Krisztus Pilátus előtt” kiállítását után Makart kénytelen volt megadni magát, és elismerni versenytársának felsőbbségét. Sőt részánta magát, hogy tiszteletére jelmezes estélyt rendez. De Munkácsy nem felelte el a sértést. Megüzente Makartnak, hogy beteg, azután egy vendéglőbe ment, ott töltötte az estét A. J., Sz. T. és több magyar művész társaságában.

Voltakép az se igen fontos ránk nézve, hogy Makart nagyobb-e mint Munkácsy. De örvendünk, hogy Wolff Albert ezikke annyira hangsúlyozza a magyar művész és az osztrák festő közti különbséget. Egyszer talán mégis csak tisztába jönnek a francziák az iránt, hogy a dualismuskak vannak határai, hogy lehet beszélni osztrák-magyar hadseregéről, osztrák-magyar diplomatiáról, de hogy osztrák-magyar irodalom nincs, és hogy az „osztrák-magyar művészet” olyan-féle fogalom, mint az „angol-francia festészet.”

Párisban gyakran mondják Jókait osztrák regényírónak, a bécsi lapok meg Munkácsyt, Benzurt, Lietzenmayert híres osztrákoknak mondják. Nekik Zrinyi Miklós osztrák hős, a vitéz Mollináry-czred osztrák, de Benedek tábornok „ostoba magyar” és minden százóalj, mely hátrafelé centralálódik az alföldről való; az osztrák-magyar északsarkí expeditiók tagjai, a híres utazók, milyen pl. Magyar László megannyi derék osztrákok, de ha egy Párisban vagy New-Yorkban elesített csirkefogó neve i-vel végződik az magyar.

Ilyen dualismus nem kell nekünk. Nem kívánjuk az osztrákok tolvajait és nemzeti hőseit, de már a magunk íróit és festőit már csak megartjuk magunknak.

Suum cuique. Többet nem kérünk.

Sasvári Ármín.

Egy párisi felkelő.

Beszély.

2-ik rész: A festész multja.

(Folytatás.)

Adél kérdőleg tekintett atyjára.

— Mit gondolsz, hátha egyszer már komolyan is gondolkozhatnánk jövődről?

Még most inkább nem érté.

— Lásd, te nem vagy többé egészen gyermek — folytatá a bankár türelmetlenül. Mit szólnál hozzá, ha én egy férfit bemutatnék neked.

Adél nyugodt maradt arezának egy izma sem rándult meg.

— En még fiatal vagyok, — válaszolt röviden, — s aztán

— S aztán? — kérdé vontatva a bankár, — tudom mit akarsz mondani. Szíved még szabad, nem ajándékoztál meg vele senkit. Hanem én úgy hiszem, D. gróf udvarlása nem az a szokott könnyelmű udvarlás. Nem az az uracs-fajta eszécsap bökölés. Több, nemesebb annál.

— Ő egyike az aristokratia kiváló tagjainak: dugaz-

29. Dr. Nagy Lajos hagyatékából a megyei kórház részére adományozott orvosi műszerek átvételének bejelentése.
30. Klenóczy községi erdész fizetésének meghatározása.
31. Rimaszombat város 1881. évi gyámpénztári mérlegének felülvizsgálása.
32. Özv. Szutorisz Sarolta születésné oklevelének kihirdetése.
33. Geittner és Rausch tűzoltó készülékeinek árjegyzéke
34. Rima-murány-salgó-tarjani vasmű-egyesület és Lükér község között kötött eszereszerződés jóváhagyása.
35. Hagyatéki ügyekre vonatkozó másolatoknak a kir. illetéksabási hivattal közlése körüli eljárás.
36. A Coburg hercegi vámutaknak a megye által leendő átvétele.
37. Rbrézói orvosi lak elárverezése iránti intézkedés.
38. Dobsina város 1882. évi gyámpénztári mérlegének felülvizsgálata.
39. Magyar nyelv tanítása körül szerzett érdemek jutalmazására vett 40 fnt adomány.

Felhívás.

A népnevelést és magyarságot terjesztő köznevelési megyei egyesület szervezésére kiküldött megyei bizottságnak Rimaszombatban mult 1883-ik évi június hó 18-án tartott üléséből kiküldött aláírási ívek nagyobb részben beküldtven, — ezen hazafias egyesület nemes törekvésének előmozdítására, az alapszabály-tervezetben körvonalozott céljainak valószínűsítésére, — megyénk minden nemes és hazafias törekvés támogatására mindig tette kész polgárai tömegesen csoportosultak, elérkezett emélfogva ideje annak, hogy megyénkben „a népnevelést magyar hazafias szellemben terjesztő egyesület” véglegesen megalakuljon s üdvös működését tényleg teljes tevékenységgel megkezdje.

Az alakuló közgyűlés határdejeül folyó évi szeptember hó 15-ik napjának d. u. 3 órája Rimaszombat városába kitűztven, van szerencsém erről t. uraságotat, mint az egylet tagját ezennel értesíteni s egyszersmind hivatalos tisztelettel felkérni, hogy a kitűzött időben a megyeháza nagytermében tartandó alakuló közgyűlésben okvetlenül megjelenjen és tevékeny közreműködésével az egyesület alakulását és működését elősegíteni sziveskedjék.

Kedves köteletségemnek tartom egyidejűleg tudomására hozni, hogy az alakuló közgyűlésen P. Szatmáry Károly urhoz is szerencsénk leendő, ki az egylet céljairól egy alkalmi felolvasás megtartására, felkérésünk folytán, késznek nyilatkozott.

Kelt Rimaszombatban, 1884. augusztus 26-án.

Szontagh Bertalan, alispán,

mint a gömörme győi magyar köznevelési egyesület elnöke.

Felhívás.

Szab. Rimaszombat rend. tan. város képviselő testülete 280/1883. sz. határozatával a város tulajdonához tartozó Kurucz puszta az állam által épített földműves iskolában három alapítványi helyet tett rimaszombati polgár szülők gyermekei részére, annak betöltése iránti jogát magának feltartván.

Mivel ezen földműves-iskola a folyó évi november hó 1-én megnyílik, ezen alapítványi helyek betöltésének ideje s szükségé beállott.

Minélfogva felhivatnak az ezen iskolába belépni s az alapítványi helyet elnyerni kívánók, hogy ez iránti kérvényüket Rimaszombat város tanácsához ezimezve s a következő okmányokkal felszerelve **folyó évi szeptember hó 20-áig** meghosszabbított hatánapig adják be.

1. Városunkbeli polgári-jog, — esetleg ha városunk ezen alapítványok élvezetében nemesak itteni polgár szülők

dag, okos, szellemes ember; s birtokában minden tulajdonoknak, mikkél egy nőt boldogíthat, szerencsésé tehet.

— Képzeld csak, — mondá tovább, míg a szemközti tükörbe mereven tekintett leányára. — ma találkoztam vele a „salon”-ban, a mint épen nagy érdekléssel szemlélt egy festményt, egy női arczképet. Ez arczkép meglehetősen hasonlított hozzád.

— Hozzám? — kiáltá fel zihálva Adél.
— Hozzád gyermekem, egész a megszólalásig; s a mi majd feltűnőbbé teszi, nagyon is világos, szembeszökő benne a festész célja.

A leány gyöngéden elpirult.
— Ismered Móriest? — Hogyne, hiszen ő festette arczképedet. — De mi ez, mi lett egyszerre, mi bajod?! Ah! te elpirulsz. — Bizonyosan kitaláltam.

— Semmi papa, semmi — libegé, kezével eltakarva arcát.

— Nemde regényes kis történet? Hanem hát jól van; egy korodbeli leánynak megengedhető.

— Világért sem kárhoztalak, nem teszek szemrehányást. Csak arra akarlak figyelmeztetni, tartsd eszedbe, miszerint egy szép napon, mindezeknek vége szakad, végének kell szakadni. — Én megveszem a „Salon”-ban látott képet, mert a mint láttam D. gróftól igen érdekli.

Mintegy két nappal e jelenet után, midőn egy késő estén épen valahonnan tért volna haza Móriest, egy kocsi állott lakása előtt.

Már zárba dugta a kulcsot s készült ajtót nyitni, a mint egyszerre egy kéz nehezedett vállára.

— Ön Móriest a festő? — kérdé egy hosszú barna ruhás férfi.

— Igen! mivel szolgálhatok?
— Kérem, legyen szives beülni e kocsiba.
— Uram, én nem ismerem önt, mit akar velem?
— Azt megfogja tudni. Siessen kérem, siessen.
— Ördög és pokol — kiáltá a festész — csak nem fog kényszeríteni?!

gyermekét kívánna részesíteni — itteni illetőség, avagy megyebeli állandó lakás.

2. Betöltött 17 éves életkor.
 3. Erős, egészséges testalkat.
 4. Iskolai és községi bizonyítvány által igazolandó jó erkölcsi magaviselet.
 5. Annak igazolása, hogy a folyamodó nyelvtanilag helyesen írni, folyékonyan olvasni és a négy alapművelettel számolni tud.
- Kelt Rimaszombat r. t. város képviselő testületének 1884. évi augusztus hó 19-én tartott közgyűléséből.

Szabó György, polgármester.

Hírek és vegyesek.

Egyházkerületi közgyűlés. Midőn lapunk legközelebbi száma megjelenend, már akkor Rimaszombat ünnepeit foglalnunk. Még pedig a szeretet és béke ünnepeit. Ugyanis e hó 19-ikén érkeznek városunkba a tiszaiünni hely. hitv. ev. egyházkerületnek vezetérfiai, az egyes egyházme gyek küldöttei s a vidékről ez ünnepélyes alkalomra egybegyűlendő résztvevők egész serege. — Gömörme gyé mindig megünnepelte a napot melyen bármelyik felekezethez egyházi és világi vezér férfiakhoz szerencsése volt, mert hiszen itt tanultuk meg egymást a gyakori érintkezés folytán ismerni, tisztelni és szeretni. Most pedig midőn nemesak a szokásos gyűlés, hanem egy olyan tartatik itt, mely lelkes-felavatással, sőt a helybeli ref. templom 100 éves fennállásának emlékünnepével van összekötve, méltán ünnepeketünk kor-, nem- és vallás-különbőség nélkül. — S reméljük, hogy magas és kedves vendégeink ép oly bensőséggel osztozandának a mi örömlünkben, mint a mió magyar vendég szeretettel várjuk mi őket.

A 10 tüzezerred egy osztálya 12 ágyúval e hó 11-én — miként előre írtuk — érkezett állomása helyére Rimaszombatba. A megérkezés idejét jóval megelőzőleg temérdek nép vonult ki a Tornallyára vivő uton a városból, hogy mielőbb megláthassa a rémes esatakgyókat s a derék bajnokokat. 11 és fél órakor rohogott be a katonaság a buzapiaczra, hol a városi tanács, élén Szabó György polgármesterrel, nagyszámu intelligens közönség várta a megérkezőket. A város nevében a polgármester üdvözölte őket azon szívélyes hangon, mit tőle megszoktunk. Az „Isten hozott”-elhangozása után Adolf Adler von Schneider őrnagy válaszolt a katonaság nevében, melegen elra gadtatással. A fogadtatás után kedélyes társas ebéd következett, melyet a már ismert tagok által elmondott több kedélyes toaszt fűszerezett.

Katonák átvonulása. A Losoncon állomásozó 25 ik gyalog ezred e hó 9-ikén tért vissza a Kassán tartott hadgyakorlatokról s tartott pihenőt városunkban. Tiszteletükre kivonult a városi tanács és a dalárda. Esti 5 és 8 óra között tényleg köszönte meg a tiszti kar a szives fogadtatást s ugyanekkor hálálta meg több műdarab előadásával dalárdánk a tiszti karnak azon előékenységet mellyel a Miskolcra diadalmasan hazatérő dalárokat fogadta.

Jóteköny czélu hangverseny rendeznek — mint halljuk — Losoncon, melyen dalárdánk is szerepelni fog.

Gömörme gyé állandó választmánya tegnap tartotta gyűlését, melyen a holnap tartandó megyebizottsági közgyűlésen elintézendő tárgyak vétettek előleges tárgyalás alá. — A megyebizottsági gyűlésnek több fontos tárgya lesz, de közvetlen érdekeltséget alig fog egy-egy előidőzni, mint az üresedésben levő központi árvagyami állás betöltése. Jelöltek ez állomásra: Polgáry Károly, Bánay Ferenc és Zehery László.

Öngyilkosságok. Midőn hó 20-ikén Ujváry Etelka egy 16 éves kiváló szépségű leány ismeretlen okokból gyufaoddalal megmérgezte magát Murányban, hol rokoniánál időzött. A szerencsétlen daczára az idejében beadott ellenszereknek 3 napi iszonyu kín után elhunyt. — S még el sem oszlott az ily eseményeket követő megdöbbenés és fájdalom, már ugyanott egy másik 20 éves leány Kupeso Nina végezte ki magát hasonló módon életuntagságból. Megmenteni ezt sem lehetett, daczára annak, hogy jóval kevesebb adagot vett be, mint az előbbi. Mindkettőt nagy részvét között kísérték sirjaikba.

Köszönet nyilvánítás. Kőváry Miklós urnak Rimaszombatban. Folyó hó 26-án kelt nagybecsü sorait, melyben értesíteni szives volt, hogy egy ottani gyermek műkedvelői előadás tiszta jövedelmének fele 3 fnt intezetünk javára lett szánuva, s hogy ezen összeget posta-utalvánnyal

— Ha jó szántából, szó nélkül nem enged, felszólítom a törvény nevében.

A kocsi háta mögül két városi rendőr feje tűnt elő. Móriest fellépett.

A kocsi megindult és rohogott a Bastille-utezán, aztán tovább-tovább, kiljebb-kiljebb a városból. — A lovak nem jártak többé kövezeten. Végre megállottak.

— Hol vagyok? — kérdé a festész, a mint kiszállva egy magas köfállal kerített udvarban találta magát.

— Charentonban! — volt a lakonikus válasz.

Charenton eredetileg egy tébolyda. Hanem III. Napoleon diesteljes uralkodása alatt megtörtént nem ritkán az az eset, hogy teljes ép eszű emberek is kerültek ide.

A Bastille lerombolása óta ugyanis, nem volt fegyház, hová a hatalom, a reá nézve alkalmatlan, heves vérű, forradalmi szellemű emberekét zárathatta volna.

Semmi sem volt könnyebb, mint erre, vagy arra bebizonyítani, hogy önjöngő, bolond. — A eszásári rendőrség nem kívánt orvosi látetelet!

X. bankár egészen meghitt, mondhatnók baráti viszonyban állt a miniszterekkel, a hatalom embereivel.

Milliói biztosíták fölsényét.

Egy igénytelen, egyszerű festő, elég vakmerő ily ember leányára vetni szemét?

Mily bornirtság, mily örült gondolat.

Móriest valósággal veszélyben forgott, közel állt hozzá, hogy csakugyan megbolonduljon.

Ki lehetett az egész eselszövény rendezője, kinek állott érdekében őt, habár rövid időre is eltüntetni a világ előtt, ezt távolról sem sejté.

Meg nem foghatta, mi adhatott rá okot, hogy őt boldondnak tartásák.

Mióta tudta, hogy Adéltól viszont szeretettel, kétszeres kedvvel, lelkesedéssel dolgozott.

Agyában a gondolatok, a teremtő képzelet egész világa forrongott.

S most egyszerre elzárva mindentől, el a világtól, el az emberektől, élve eltemetve; most, midőn a legtöbb öröt

megküldeni méltóztatott, örömmel vettük, s midőn a megérkezett postautalvány alapján felvett összegről pénztári nyugtutalványunkat 7/ alatt esatolva tisztelettel átszarmaztatjuk, nem mulasztjuk el a kegyes rendezőknek és közreműködőknek, különösen pedig Tekintetes urnak szives jótéteményükért mindazon elhagyott árvák és lelenezek nevében is hálánkat kifejezni, kik jótéteményüket élvezni szerencsések. Budapest, 1884. augusztus 27. Kiváló tisztelettel özv. gr. Károlyi Istvánné, az egylet pártfogója. Kádár István, jegyző.

A „Narodny Noviny” folyó hó 4-ikén megjelent számában a „Rima mellől” ezim alatt a tiszolezi eseményekkel foglalkozik. Ugyanis itt egyesek a népoktatási törvény azon §-ának, mely nyilván kimondja, hogy azok, kik a felekezeti népoktatásra állami adójuknak 5%-jét vagy épen nem, vagy csak részben fordítják, ezen összegig tartoznak a községi népokolák fenntartásához járulni, érvényt akarván szerezni, az állami adó kules alapján megadóztatták a tiszolezi községi népokola javára a várost és az ottani pénzünetzetet is. Lett erre nagy riadalom a panszláv táborban. Megkérdették az orákulumot is s lett a magyarázat ez: a törvény ezen §-a csak egyesekre és nem testületekre szól, mi a város képviselőtestületében el is fogadtatott, mi felett diadal ordítását hangoztatja a N. N. Hát hiszen mi nem akarjuk a törvényt magyarázni, bár talán volna annyi jogunk hozzá, mint a tiszoleziak félvezetőinek, de a más szénájába sarlónkot vágni nem akarjuk, csak annyit mondunk a N. N. tiszolezi levelezőjének, hogy ha felényi fáradtságot fordítana az egyetértés és haladás fejlesztésére, mint a mennyit tótajku polgártársamk félvezetésére fordít, bizonyára kevesebb spirítusz fogyna el Tiszolezon is és az anyagi és szellemi jólét nem a vezetők tömött zsebeiből, de a nép meglegedettségből tűnnek ki.

Izgalmas medvevadászat volt f. hó 7-ikén Fischer Frigyes lovagnak Ungvártól öt órányira fekvő nagy erdejében, mely Ulies, Kriva és Kálna községek határában fekszik s felső Magyarország egyik legjobb vadász területe. A vadászatban a tulajdonoson kívül dr. Spitzer Sándor ügyvéd és báró Redvitz Károly jogász vettek részt. A hajtok lármája s a kopók esabolása már távolról jelezte, hogy medvékre akadtak. Spitzer nem sokára látta is, a mint három óriási példány inkább gurul, mint rohan a hegyek felé, egyenesen az ő irányában. Midőn a legnagyobb hozzá öt lépésnyire jött, rá lött. A lapoczkáján talált állat azonnal összerogyott. A másik két állat más irányt vett s az egyiket Fischer lovag terítette le, a másik elmenekült. A Spitzer által lelőtt medve csakhamar újra összeszedte magát s tovább hempergett mintegy 80 lépésnyire. Ekkor újra lerogyott s egy kopó fojtogatni kezdte. A medve azonban meglegyinté s a kopó fölhasított kezmbal üvöltve vonult félre. Egy paraszt e közben odafutott s egész közelről akart rápuskázni, de fegyvere esütörtéköt mondott. Most a medve felugrott s hirtelen átölelte a parasztot, karmaival marezangolva róla a ruhát s azzal együtt hústát. Csakhamar oda ért egy hajtó s fejszéjével teljes erőből föbe kollintotta a medvét, mire ez elboesátotta áldozatát s emezt kapta meg és marezangolta fogaival s karmaival. Nehány pillanat mulva ott termett br. Redvitz is és fegyverét a medve oldalához tartva — lött, a lövés azonban nem ölte meg a medvét, s ez most a parasztot elboesátva a fiatal báró felé ugrott, de ennek szerencsésjére elbukott, s Redvitz báró golyót boesátozott koponyájába. Mind ez a küzdelem csak pár percz müve volt s az összefutott vadászok és hajtok már csak a rettenőn összemarezangolt két paraszt szenvedésének lehettek tanúi. A szerencsétleneknek a medve még ereiket is eltépte, s bár azonnal gondos ápolás alá kerültek, s a birtokos két helyre is küldött orvosért, alig fognak életben maradni. P. H.

Közgazdaszat.

Értesítés.

Van szerencsém a gazdaközönséget tisztelettel kiértesíteni, miszerint a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium telepeim a következő vetőmagfélék rendelkezhetőek meg az alábbijegyzett árákon:

1. Montagne-i öszi rozs, métermázsája 8 fnt 50 kr.	
Magyar-óvári gazdasági akadémia	100 mmázsza.
Kassai gazdasági tanintézet	140 mmázsza.
Kisbéri ménés-birtok	100 mmázsza.

érezne magában, legtöbb hivatást, hogy nagyokat tegyen, világhírű műveket teremtsen!!

És Adél?

Móriest göresösen rázta meg szűk ezellája ablakának vas rostélyzatát.

Ezerszer és ezerszer kiáltá kedvese nevét a végtelen, korom sötét éjbe, sirt, átkozódott. Hasztalan.

Órák, napok teltek el aztán, változatlan egyformaságban, egyik nap eltemette a másikat.

Majd eljött az ősz.

A fogoly ablakán elnézte mint hervadnak, mint hullnak el a falevelek.

Aztán ledől agyára, úgy feküdt soká, szomorú fekhelyén, álmodozott.

— Ah! Hisz mindez csak egy álom, gondolta s felkaczagott.

Két évet töltött e helyen, két év mulva kiszabadult. Csendes, szóatlan ember lett. Fásult szívvel bánatos kedélylyel.

De mennyire más is volt ma előtte minden; más az egész világ. A házak oly csodálatosan komorak, sötétek, az emberek mintha gyászolnának.

Felkereste barátait, bámula fogadták.

Eltűnése valami megfajthetetlen, talánszerű volt mindenkéül.

Némelyek azt hívék elutazott, végkép oda hagyta Párist, s talán valahol meg is halt.

Kérdősködött aztán Adél után.

Az nől ment D. grófhoz, s most vidéken él.

A festész homlokához kapott.

— Ah! tehát igazán bolond volnék?! — kérdé magában.

— De nem! hisz az örültségben elenyész a fájdalom, az örült nem érzi a visszaemlékezés kínjait; pedig én érzem, ezerszeresen érzem; nekem fáj, nagyon fáj ez emlék. . . (Folytatása következik.)

2. Szentjános-rozs, métermázsája 8 frt 50 kr.	
Kolozsmonostori gazdasági tanintézetben	10 mmázs.
3. Kanadai rozs, métermázsája 8 frt 50 kr.	
Debreczeni gazdasági tanintézetben	150 mmázs.
4. Őszi borsó, métermázsája 10 frt.	
Kisbéri ménésbirtok	50 mmázs.
5. Őszi búkköny, métermázsája 15 frt.	
Kisbéri ménésbirtok	50 mmázs.
Kolozsmonostori gazdasági tanintézet	4 mmázs.
6. Champlain tavasi buza, métermázsája 9 frt.	
Debreczeni gazdasági tanintézet	50 mmázs.
Kolozsmonostori gazdasági tanintézet	40 mmázs.
7. Jurenák féle tavasi buza, métermázsája 9 frt.	
Kassai gazdasági tanintézet	25 mmázs.
8. Chevalier-árpa, métermázsája 9 frt.	
Magyar-óvári gazdasági akadémia	23 mmázs.
Kassai gazdasági tanintézet	200 mmázs.
Keszthelyi gazdasági tanintézet	250 mmázs.
Kolozsmonostori gazdasági tanintézet	100 mmázs.
9. Svéd árpa, métermázsája 9 frt.	
Magyar-óvári gazd. akadémia első termésű	11 mmázs.
Magyar-óvári gazd. akadémia 2-od termésű	43 mmázs.
10. Probstei árpa, métermázsája 9 frt.	
Magyar-óvári gazdasági akadémia	30 mmázs.
11. Oregon-árpa, métermázsája 9 frt.	
Kolozsmonostori tanintézetben	65 mmázs.
12. Cubai zab, métermázsája 6 frt 50 kr.	
Kolozsmonostori gazdasági tanintézetben	50 mmázs.
Pékai rizstelepen	6 mmázs.
13. Svéd zab, métermázsája 6 frt 50 kr.	
Kassai gazdasági tanintézetben	32 mmázs.
Pusztai-Pékai rizstelepen	14 mmázs.
14. Pignolletto tengeri, métermázsája 6 frt.	
Pusztai-Pékai telepen	30 mmázs.
15. Cinquantino, métermázsája 6 frt.	
Pusztai-Pékai telepen	30 mmázs.
16. Törpe olasz tengeri, métermázsája 6 frt.	
Pusztai-Pékai telepen	6 mmázs.
17. Olasz perje, métermázsája 30 frt.	
Pusztai-Pékai telepen	50 klgam.
18. Sorghum vulgare, métermázsája 8 frt.	
Pusztai-Pékai telepen	2 mmázs.

Ezen jobbára eredeti magból termelt vetőmagvak a fent elősorolt telepek igazgatóinál közvetlenül rendelendők meg; egy-egy fél számára öt métermázsánál nagyobb mennyiség nem adatik.

A megrendelések megérkezésüknek sorrendje szerint a készlethez képest teljesítettek.

Zsák és csomagolásért külön költség számítatik fel, mely egy, mint a szállítási költség, szintén a megrendelőt terheli. A telepeken az elősoroltakon kívül még rendelkezésre álló vetőmag-készletek pótlólag fognak közöltetni.

Kelt P.-Apátin, 1884. szept. 2.

Vajda Gyula, g. e. titkár.

Ekeverseny Kisbéren. A komárommegyei gazdasági egyesület által legutóbb Kisbéren rendezett nagyszabású ekeversenyen többek közt jelen voltak Ordódy Pál a volt közlekedésügyi miniszter mint elnök; a kormány részéről Fényes László, az állami uradalom részéről Renner Gusztáv igazgató és a vidék összes előkelősége. A kiállítók és versenyzők közt a legelőkelőbb czégek vettek részt. Ott voltak Tarnóczy Gusztáv legkülönbözőbb rendszerű egyes, kettes és hármas Schlick-Kruppach-féle híres ekével, mely utóbbiakat ott még alig ismerték és melyekre már a bemutatásokat számos megrendelés történt; továbbá Friedlaender Bécsből, Gubicz László, Propper Samu és a Schlick-gyár Budapestről, Országh Václav, Neumann Fehérvárról, a Clayton és Shuttleworth, és Umrath és társa czégek, míg Kühne gépeivel elkésett. A verseny egész napon át folyt és a bíráló bizottság másnap délben hirdette ki az ítéletet, mely szerint a hármas ekéknél az első díjat a Tarnóczy Gusztáv budapesti czég által versenyre bocsátott Schlick-Kruppach-féle eke, a másodikat a Clayton és Shuttleworth czégé, a harmadikat a Sack-féle hármas eke nyerte el. — A kettős ekéknél az első díjat ugyancsak Tarnóczy Gusztáv Schlick-Kruppach-féle ekéje nyerte kifogástalan munkájáért és könnyű járásáért, a második díjat Propper Samu Sack-féle ekéjének könnyű és biztos járásáért és a harmadikat a Shuttleworth-féle ekének ítélték oda. Ezenfelül Proppernek Sack-féle magtakaró ekéje külön ezüst-dizoklevelet és Yull ekéje arany dizoklevelet nyert. — A mélyítő ekéknél az első díjat Proppernek Sack-féle ekéje nyerte, a másodikat Friedlaender Koberck-féle ekéje és a harmadikat a Sack-féle nyerte. — A közönséges egyes ekéknél az első díjat Proppernek Sack-féle egyetemes ekéje, a másodikat Gubicz László és a harmadikat Országh József nyerte, míg Tarnóczy Gusztáv Schlick-féle 2. számú ekéje külön ezüst-dizoklevelet kapott. A boronáknál az első díjat Shuttleworth, a másodikat Propper, a harmadikat Országh József nyerte. A kiállításban Tarnóczy Gusztáv Heidt-féle trieur-jéi, a Schlick-gyárnak jeles készítményű rostái, Shuttleworth boronái és Neumann sorvetői arany-dizokleveleket nyertek. Nagy érdeklődést keltettek még Tarnóczy Gusztáv „Kis óriás” esutkás tengeri darálói, új amerikai „Acme” boronája, szeeszkavágói stb., Proppernek elismert Sack-féle vetőgépei, a Schlick-gyárnak kitűnő répa- és szeeszkavágói stb. A díjak dizokmányokból és pénzösszegekből állottak, mely utóbbiakat azonban a nyertesek az egyletnek engedték át.

CSARNOK.

Murány várának fekvése s ennek egyes történeti leírása.

Irta: Tóth Ferencz

— Nagyságos bán uram — mondja — megvan ám ott irva, hogy Vesselényi uram ő nagysága nem is hosszasan mulatna a feeskabörbe. Ime látjuk, hogy mihelyest Murányba jutott, fel is vette az igazi alakját.

Ujabb nevetés, mely hosszasan nem akar szót engedni.

— En meg azt szeretném tudni, — mondja Zrínyi Ilona, mi oka lehet, hogy Gyöngyösi bácsi, ki mint halljuk, a szerelemnek minden csínját-bínját olyan hiven ismeri, még mind ez ideig párjára nem talált?

— De azt már ki is kötöttem — mond Vesselényi — hogy ő kegyelme mához esztendeig menyegzőjét feltartsa, különben megszűnik a barátság.

— Nagyságos asszonyom — mondja a költő — annak igen könnyű az okát kitalálni. Magunk is nyalogatjuk biz üvegen által a tejfölt, de nem vagyunk olyan szerencsés esillagzat alatt, mint nagyságotok, kik akármerik héten felüthetik a menyegzős sátozt. Szegény legénynél, kivált poétánál, van olyan szerencsétlen sovány esztendő, hogy egy völegényi szattyánaszimára sem telik; választani is csak választásunk bizony-bizony mi, — de néha a választott csak fittyet hány a gyalog vitéznek; vagy ha szeret is, könnyen úgy járhat, mint a szegény Kompolthy kisasszony Péter diákkal, Lengyel László idejében.

— Ezt csak elbeszéli nekünk? — mondja Zrínyi Péterné. — Már ugyis sok vidám órával tartoznak Gyöngyösi bácsinak; hadd szaporodjék az adósság.

— Nagyságotok parancsolnak, s én engedelmeskedem — mondja szerényen a költő.

— Ezt a mulatságot majd csak magunk tartjuk — mondja Széchi Mária az asztaltól felemelkedve. — A férfiak hadd lássanak tetszésök szerinti mulatsághoz.

— Hagyjuk itt Gyöngyösi bácsit az asszonyokkal, — mondja Vesselényi. — Mi pedig ha úgy tetszik, menjünk be egy kis pipaszóra.

Az urak eltávoztak; a nők a háziasszony kalauzolása mellett elhagyták a palotát, hogy egy kényelmes kandallós szobában foglaljanak helyet, mely Széchi Mária nappalijául szolgált.

Itt meglátni lehetett az ostromgolyók rombolását; sőt egy nagy ágyugolyó ezüst tányéron a kandalló felett diszlett azon ékes óra helyén, melyet ottan leütött volt, s melynek darabjai körülbe heverték.

A márvány kandalló előtt szőnyegül a szép kis lábának, tömött medvébőr terült el; körülötte magas támlájú székek félkörre állt, s a helyet foglaltakra egy pár a Széchi családból, Mária első férje Bethlen István s az ő és Vesselényi újon festett képei tekintettek alá. Egy állványon azon esinos fegyverzet, melyet Mária az ostrom alatt viselt, most rózsakoszorúval borítva.

A szélső karszék Gyöngyösi uramnak lón fennhagyva; ki azt a letelepedés után azonnal elfoglalta; körülötte a haza legszebb asszonyaiból rakott élő koszorú, kik mosolygó arccal várták a költő szavait.

Büszke is volt s félt, hogy meséje nem fogja kielégíteni a várakozók igényeit. Azért némi mentegőzessel kezdett rá.

I.

— Nagyon közönséges és együgyű történet ez nagyságos asszonyaim; alig érdemes arra, hogy nagyságotok meghallgassák.

Lengyel László király idejében még élt és virágzott a híres esobánkai és nánai Kompolthy család, melynek törzsközből talán virágzásuk óta leggazdagabb vala Kompolthy Imre; nagy tekintetű az udvarnál, ugy is mint Aba király ivadéka, ugy is mint annyi tömördek jóság birtokosa, melyeknek nevét, ha talán erőszakolják, sem tudta volna egyik előszámlálói. És mégis ezen magas méltóság és tenger gazdagság mellett, Kompolthy Imre uram boldog nem vala.

A nagy nevet, roppant jóságot, temérdek arany, ezüst, marhat nem volt kire hagyni. — ki a nagy familia nevét tovább folytatni . . . Nem volt fia örököse!

Ezt a nagy hiányosságot, mely Kompolthy uramnak annyi éjszakai almat rabolta el, pótolta anyyira-mennyire egyetlen leánya a szép Boriska.

Nem magas, de szabályos termetű volt ez, hollófeketeségű hajakkal s oly szempárral, melyek szerencsen napoknál voltak mondhatók; tekintete bár nem szilaj, a megpillantott tárgyat égetni látszott, mint amaz égető üveg, melylyel a görögök néha napján a törökök hajóit felgyújtották. Talán nem is illendő, hogy nagyságos asszonyaim előttetek, kikre gyönyörűséggel éltelve néz ország-világ, asszonyi szépséget dicséretetek; — de hát annyit csak meg kell mondanom, hogy Boriska leányasszony oly tüzzel pattant igazi magyar szépség volt, mely eleinknek hajdani keleti hazájára emlékeztet. A mellett eleven, nyajas és istenfélő.

Nem esoda hát, hogy Kompolthy uramnak anyai tekintete leányára fordult, még pedig azon szándékkal, mely az időben gyakoribb eset vala, hogy leányának férjét választván, azt kihalandó családja vagyona és neve örökösül fogadja s így vért, vagyont és nevet egyszerre megmentsen.

Anyi jóság mellett, mennyi Boriskára s atyja szándéka szerint annak férjére vala szállandó, nem esoda, hogy a látogató és kerő egymást érte. De Boriska ugy nézte az ifjakat, mint édes atyja tisztelőit, barátait s látogatóit, s Imre ur, ki leányát szerette, szerette, még ez ideig senkit sem akart rá beszélni. Visszaemlékezett fiatal korára, melyből világos emlékezete volt, hogy a szerelem erőszakot nem tűr, sőt néha ha felszerkenne is különben, hidegséget tol a két szerető sziv közé.

— Igaz, nagyon igaz, — mondja Széchi Mária, első férjére gondolva, kitől a menyegző estéjén szökött volt el.

Ezt gondolá Kompolthy uram is. De végre egy szép és dúsagdag ifjú jött a gesei Pethő hadból, kit az öreg ur annyira megkedvelt, hogy miután ez a Boriska ellen megsértett ostromlások sikertelen voltáról igaz vallomást tett, — az öreg ur minden felindulás nélkül nyitott be leányához.

Gyermekem! — mondá leánya szögfürtűt megsimiva, édes anyádnak halálos ágyán fogadást tettem vala, hogy soha senkihez sem foglak erőszakkal férjhez adni. A szegény megboldogult el ő férjével szerencsétlen volt, s bizonytalán akará elkerülni gyermekével. En hát erőszakolni nem is akarlak. De az idő itt van kedves leányom. Kézedért már többen, s ma épen egy jeles ifjú a gesei Pethő hadból tett szót, kit büszkén neveznek fiamnak és a Kompolthy név és jóság örökösének . . . Atyai kötelességem választásodat sürgetni. A leány virág, melyet, ha idejében le nem szakítanak, levelét elhullatja.

— S ha leszakítanak — elhervad.

— De ha jó földbe ültetnek — tovább virít és bimbókat hajt. Nem bészelsz ki ezuttal kis okos kigyó. Elég-szer visszautasítottál már.

— A kerők mindnyájan a Kompolthy jóságokra vágyanak.

— Pethő Miklós dúsagdag; nincsen reászorulva a Kompolthy jóságokra. Ő csupán magadért szeret.

— De én nem szeretem őt, se magáért, se jóságaiért. Ha a Kompolthy jóságokra nincs szépsége, vegyen más menyasszonyt, — mert ezek az én kezemmel járnak. Válassz hát mást; válassz akárkit. Csak válassz már — mondja békétlenül az öreg ur.

— Akárkit édes jó atyuskám? Akárkit?

Akárkit, csak válassz már egyszer. No mert meg va-

gyok győződve, hogy egy Kompolthy Boris olyant fog választani, ki kezére s nevére méltó lesz, kit atyja minden pirulás nélkül fiának nevezhet.

— Ő minden bizonytal! — mondja büszkén Boriska. Az én választottam méltó mindkettőnkre. Vitéz mint senki eddigi kezeim között; nemesszívű és nagylelkű. Vitézségét Bécs falain tüntette ki, még a dieső Mátyás alatt; nemesszívű, mert szük kenyerét szegény családjával s embertársaival osztja meg; nagylelkű, mert alázott sorsát — bár sokkal jobbra érdemes, békén és nemesen tudja tűrni. Igen, én senkit sem ismerek, ki méltóbb legyen hozzánk s a Kompolthy névre.

S ki az? — kérdi esodálkozva Kompolthy Imre ur. E pillanatban nyulának és deli szöke ifjú lépett be; homlokán keskeny sebtorradással.

Uram! — mond, miközben pergamen esomagot nyújtott Kompolthy Imre kezébe — a esobánkai számadásokat átnezttem. Minden rendében van.

— Jól van; ügyes és pontos ember kend. Megvagyok kenddel elégedve. — mond Kompolthy ur, s jelt adott a kimehetésre. — Nos ki az? sugd meg nekem.

— Az ki előttem áll — sugja Boriska, arczát atyja kebelére rejtve.

De Kompolthy Imre egyszerre lángveressé lett s viszszaforodulva, midőn Pető diákok még mind előbbi helyén állva láta, iszonyu hangon döngött reá:

— Hogy hogy Pető diák? Még mindig itt hallgatod-zik kend?!

— Az irásokat várom vissza kegyelmes nagyuram — mondja az ifjú — a esobánkai várnagy odakünn vár reá. Egyébiránt nem hallgatóztam s nem hallottam egyetlen szót sem.

Itt az irások! — mond dühösen Kompolthy Imre, az irományokat a földre dobva diákja elébe.

Pető diák pedig kérdező tekintettel nézet az atyára és leányra, semmit sem értve az egész jelenetből.

Mig ekképen álmélkodnék, balkezeben egyszerre a ledobott iratokat, jobbában egy puha forró kéz finom érintését érzi, s midőn magához tér, Boriskát maga mellett látja, az iratokat ő emelte fel; jobbát az ő bársony puha kezeckéje fogta meg.

— Leány! — megörültél?! — kiált a legvégsőbb kifakadás hangján Kompolthy Imre.

— Nem örültem meg édes atyám. Nem volt okod ekként sérteni őt, s nekem nincs okom, hogy szavamot viszszaonjam. Esküvel, hogy senkihez erővel kényszeríteni nem fogsz; s én most esküszöm, Onodi Petőé leszek, vagy senkié soha. Az öreg urat a guta környekezte: jó, hogy közel volt egy karszék, melyre leülhetett.

Pető diák is alig állt a lábán, Bécs alatt nem érzett ehhez hasonló elfogódást.

Kompolthy Imre nagyot fújt.

— Diák — mond — beszélj, kihallgatlak türelmesen. Hogyan történt, hogy leányomig merj feltekinteni?

— Esküszöm uram, épen ugy meg vagyok lepette, mint kegyelmed. Nem tudem szerencse-e vagy szerencsétlenség a kisasszony venzódása reám nézve, de az égre esküszöm, soha sem gondoltam reá, s egyetlen lépést sem tettem érte soha!

— Igaz e ez? Kérdi Kompolthy, leányához fordulva.

— Anyyira igaz — mondja Boriska — hogy Pető még futott és kerülte az alkalmat, melybe velem, bár gyanulatlannal együtt lehetett volna.

— Elmehet kend! — mond Kompolthy Imre, fejét szomoruan két tenyerébe temetve. — Nincs több mondani valóm kegyelmednek.

Apa és leány, magokra maradtak. Sokáig hallgatott mind a kettő.

Végre az atya felsohajtott.

— Lukább ne születtem volna, hogy sem ezt kellett megérnem.

Boriska lassan atyjához sompolygott; előbb kezét esodkolt, majd ősz fürtjeit s szakállát kezdé simogatni.

— Miért édes jó atyám? Nem szükséges annak megtörténni. Csak földi kevelység az egész. Meghalunk s veled sirba száll az ő Kompolthy név. Te becsülettel viseléd azt, s legalább biztosítva vagy, hogy utódaid által nem lesz meggyalázva.

(Folyt. köv.)

Hivatalos közlemények.

Rimaszombati kir. ügyészségtől.

Árlejtési hirdetmény.

4774. sz. — A r.-szombati kir. ügyészség felügyelete alatt álló pelsőczi központi fióktogház helyiségeinek 1885. évi világitásához szükséges köolaj szállításának biztosítása czéljából árlejtés hirdettetik, s árlejtési határnapul 1884. évi szeptember hó 29-ik napjának délelőtti 10 órája ezen kir. ügyészség hivatali helyiségebe kitűzetik, — s arra a vállalkozók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek addig is a kir. ügyészségnél megtekinthetők, és hogy az árlejtésre kitűzött határnapig írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak.

Ezen árlejtési hirdetmény szokott módon közhírré tétetik

Rimaszombat, 1884. augusztus 26.

Kubinyi Aladár, kir. ügyész.

Rimaszombati kir. ügyészségtől.

Árlejtési hirdetmény.

4775. sz. — A rimaszombati kir. ügyészség felügyelete alatt álló pelsőczi központi fiók fogház helyiségeinek 1885. évi fűtéséhez szükséges tűzifa szállításának biztosítása czéljából árlejtés hirdettetik, s árlejtési határnapul 1884. évi szeptember hó 30 ik napjának d. e. 10 órája a rimaszombati kir. ügyészség hivatali helyiségebe kitűzetik, s arra a vállalkozók kívánók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek a rimaszombati kir. ügyészségnél addig is megtekinthetők; s hogy az árlejtési határnapig írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak.

Rimaszombat, 1884. augusztus 27.

Kubinyi Aladár, kir. ügyész.

Rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Árlejtési hirdetmény.

633. sz. — A rimaszombati kir. tszék elhelyezésére szolgáló épület folyosóinak, továbbá a rimaszombati kir. já-

rásbíró és a rimaszombati kir. ügyészség felügyelete alatt álló rimaszombati börtönök helyiségeinek 1885-ik évi világításához szükségelt mintegy 210 kilogramm kőolaj szállítására, a rimaszombati kir. törvényszék elnöki irodájában tartandó árlejtés határnapjául f. évi szeptember 23-ik napjának d. e. 10 órája tűzétik ki, melyre a vállalkozni kívánók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek addig is a rimaszombati kir. törvényszék elnöki irodájában megtekinthetők, ugyanott az árlejtés napjáig 50 kros bélyegívén irt ajánlatok is elfogadtatnak.

Rimaszombat, 1884. szeptember 1-én.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

655. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék területén levő rozsnói kir. járásbírósnál elhalálozás folytán javadalmazott III-ad osztályú telekkönyvvezetői állomásra a nagyméltóságú m. kir. igazságügyi miniszter urnak f. évi szeptember 4-én. 2461. sz. a. kelt engedélye alapján pályázat hirdettetik. Felhívtnak ennél fogva a pályázni kívánók, hogy szabályszerűen bélyegzett és kellőleg felszerelt folyamodványukat, melyben az életkor, eddig viseit hivatal. és a hivatalos nyelven kívül a tót és német nyelvismeret is okmányilag igazolandók, — ezen pályázat a hivatalos lap-

bani 3-ik közzétételétől számítandó négy hét alatt az ügyv. szab. 5-ik §-a értelmében ezen kir. törvényszéki elnökségnél annál bizonyosabban nyujtsák be, mert ellenesetben a folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Rimaszombat, 1884. szeptember 8-án.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Gömörmege kir. tanfelügyelőjétől.

Felhívás.

1281. sz. — Tisztelt iskolások! A dr. Toldy László által szerkesztett „A magyar ifjuság lapja” és a Kalocsa Róza által szerkesztett „Leányvilág” című s minden második esütörtökön füzetekben megjelenő lapokat, a hazai elemi, polgári iskolai tanintézetek figyelmébe ajánlatnak.

Miről a vallás- és közokt. m. k. miniszterium f. évi aug. 6-án 29243. sz. a. kelt. rendelete értelmében tudomás végett azzal értesitem, hogy a lapok előfizetési ára egész évre 3 frt, felévre 1 frt 50 kr. s negyedévre 75 kr. Egy füzet ára 12 kr.

Kívánatra e lapok kiadóhivatalánál, Budapesten, IV. ker. Koronaherezeg-utca 16. sz. a. megrendelhetők.

Rimaszombat, 1884. szept. 4.

Gróó Vilmos, kir. tanfelügyelő.

Felelős szerkesztő: Bodor István.

Nyilttér.*)

2 A ki több évekig bámulatos eredménnyel használt egy gyógyszer. Brandt Riehard urhoz Zürichben. Közel 60 éves ember létemre, mintegy 4 év óta használok az ön svájci labdaesait s mondhatom esodálatos eredménnyel. Székrekedés, puffadás s ennek folytán nehéz légzés, s vértörődés, a mely bajokkal már hosszú éveken át küzdöttem, s melyektől minden orvosi szer alkalmazása dacára sem szabadulhattam meg, az ön svájci labdaesai által gyökeresen elenyésztek. A labdaesok bevétele soha se okozott legkisebb nehézséget sem; hatásuk mindig biztos s utánna mintegy ujja születve érzi magát az ember. Most oly egészséges vagyok mint hal a vízben, mint madár a levegőben — s nem győzőm dicsőíteni érte az ön tudományát, mely valódi áldás az emberiségre nézve. Mély tisztelettel. Semler Adolf, Stadlerhofban, Meran mellett, (Tirol.) 1884. jan. 8. — Brandt Riehard gyógyszerész svájci labdaesai egy dobozzal 70 kr-ért a magyarországi gyógyszerárakban kaphatók.

Előnyös kereset.

Minden állású személyek állam **Kereset** és dijsorsjegyek havi lefizetés mellett eladására (az 1883. évi XXXI. törvényezikk alapján) mindenhol előnyös feltételek alatt felvétetnek. Ajánlatok küldendők: **A fővárosi váltóüzlet-társasághoz Budapest.**

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Haszenbéri hirdetemény.

A tiszolezi közbirtokosság tulajdonához tartozó, a város kebelében és határában nyolez helyen nyitható koresmáltatási és italmérsi jog a közbirtokosság által Tiszolez városától e czélra kibérelt hat helyiséggel, valamint a m. kir. kinestártól kezelés végett átvett és a tiszolezi m. kir. vasgyár telepén gyakorolható approvisionális joggal együtt 1885. évi január 1-től számítandó hat egymás után következő évre **f. 1884. évi október 13-án** Tiszolezon a város háza tanácstermében délelőtti 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen — esetleg zárt ajánlatok utján is — bérbe fog adatni.

A bánatpénz 1100 frtot tesz ki.

A zárt ajánlatok az árverés megkezdéseig alólírottnál benyujtandók, hol az árverési feltételek is megtudhatók.

Kelt Tiszolezon, 1884. évi szeptember 11-én. 1—3

Bazilidesz János,
közbirtokossági igazgató.

Árverési hirdetemény.

Gömörmegebe kebelezett **Ratkó** város tulajdonához tartozó királyi kisebb haszonvételek, és pedig Ratkón négy helyen nyitható **italmérés** jog a hozzátartozó városi épületekkel, saját helyiségében **külön nyitható sörmérés**, továbbá a **malmok** és **Répás községben egy helyen nyitható italmérés** jog a hozzátartozó épületekkel, 1885-ik évi január hó 1-től számítandó három évre, a folyó évi **szeptember hó 22-ik napján d. e. 9 órakor** Ratkó város háza tanácstermében tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fognak adatni. Irásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak. — Az árverési feltételek alólírt előjárásnál bármikor megtekinthetők.

Kelt Ratkón, 1884. évi augusztus hó 24-én. 2—2

Gallo János, s. k. főbíró.

Gaál Béla, s. k. városi jegyző.

Mindenféle virslik.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy legujabban egy hentes- (virslis-) segédet hozattam Bécsből, hogy ezáltal azon hiányt pótoljam, mely városunkban mind ekkoráig érezhető volt. — Biztosítom előre is városunk és vidékének igen tisztelt közönségét, hogy nálam mostantól kezdve **mindenféle virslik** a legizletesebben (tisztán kezelve) készittetnek, friss állapotban, igen jutányosan árultatnak.

A n. é. közönség szives megrendeléseit kérve maradtam teljes tisztelettel. — Rimaszombat, 1884. augusztus 30.

Mindszenti Bertalan,
mészáros és hentes mester.

3—3

Hirdetemény.

3269/884. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **rimaszombati takarékpénztár és Czikó Józsefné** végrehajthatónak **id. Vitális József** végrehajtást szenvedő elleni 475 és 46 frt 72 kr. tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszombat városában fekvő a rimaszombati 308. sztjkönyvben id. Vitális József nevére 1/2 és Vitális Márton, István, ifj. Vitális József és kisk. Vitális Zsuzsanna nevére 1/2 részben álló 378. 380. 381. hrszra 140 frt, 382. hrszra 720 frt, 5179. hrszra 36 frt, 400/b hrszra 30 frt, a 3142. hrszra 45 frt, és a rimaszombati 322. sztjkönyvben foglalt Czikó József, Bolyki Lidia nevére 1/2 és Vitális József nevére 1/2 részben álló 400/a hrszámra az árverést 160 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi október hó 30-ik napjának délelőtti 10 óráján a rimaszombati kir. tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a rszombati 308. sztjkönyvben foglalt 378. 380. 381. hrszra 14 frt, a 382. hrszra 72 frt, az 5179. hrszra 3 frt 60 kr., 400/b hrszra 3 frt, 3142. hrszra 4 frt 50 kr., és a rszombati 322. sztjkönyvben foglalt 400/a hrszra 16 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 160. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. — Kelt Rimaszombatban, 1884. július 25. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Árverési hirdetemény.

Az özvegy **Marton-Török Antónia** és **Bornemisza László** nagyszuhai birtoka — a mely áll 45 1/2 hold szántóföldből, 2 hold 950 négyszög öl rétből, 32 hold erdőből (fennálló cser- és tölgyfával) és regálejogból — a **folyó évi szeptember hó 28-ának d. u. 2 óráján Nagy-Szuhán** tartandó magánjellegű árverésen legtöbbet ígérés utján együttesen vagy külön-külön is elfog adatni, a mely helyre és időre a venni szándékozók ezennel meghivatnak. — Az árverési feltételek alólírottnál addig is megtudhatók.

Rimaszombat, 1884. szeptember hó 3-án.

2—2

Marton János, ügyvéd.

A harkácsi nagy korcsma

három évre bérbe kiadó. — Az árverezés folyó 1884. év szeptember hó 20-án d. e. 9 órakor fog Harkácson megtartatni. — A bérleni szándékozók tisztelettel meghivatnak.

Arany és ezüst.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség tudomására hozni, hogy a több év óta jó hírnévnek és pártfogásnak örvendő

órás üzletemet

legujabban még **ékszerekkel** is gyarapítottam; feltalálható itt mindenféle arany és ezüst **gyűrű, karperecz, mellítű (Broche), fűfüggő, inggomb, láncz, női- és férfi medaillon** stb. stb. Továbbá igen nagyválasztékú **arany és ezüst zseb- és fali-órák** a legjutányosabb árak mellett.

Órajavitások jótállás mellett elfogadtatnak és a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. — Teljes tisztelettel vagyok a n. é. közönségnek kész szolgálja

Stehlszky Ignác,
óraműves.

3—*

Üzlethelyiség: Rimaszombat, Temető-utca 8. szám alatti házban.

Árverési hirdetemény.

1190. sz. — Nagy-Rőcze rendezett tanácsu város tulajdonához tartozó királyi kisebb haszonvételek, ugymint:

1. Három városi- és egy, a Murányi-utczában magán-épületben nyitható italmérés-jog.
2. Fürdő-helyiség szintén italmérés joggal.
8. Húsvágó-szék, vágó-hiddal és legeltetési jog; az 1885-ik évi január hó 1-étől kezdve, három évre, folyó évi szeptember hó 25-én d. e. 9 órakor a város háza tanácstermében megtartandó nyilvános árverés utján bérbe fognak adatni.

Az árverési feltételek a polgármesteri hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Nagy-Rőczén, 1884. évi augusztus hó 20-án.

2—3

Stefancsok Károly, polgármester.

Bükk-makk árverezés.

A Rimamurány-salgótarjáni vasmű-részvénytársaság tulajdonát képező Rimabrézói és Liker községek határában a Rima folyó balpartján fekvő erdőterületeinek **idei bükk-makk termése** Rimabrézón (az erdőhivatalban) **1884. év szeptember hó 19-én** délelőtti 9 órakor tartandó nyilvános árverésen el fog adatni, a mely helyre és időre a venni szándékozók tisztelettel meghivatnak.

Kikiáltási ár: a becsár. Árverelni szándékozók a becsár egy negyedrészét bánatpénzül letenni tartoznak.

Az árverezési feltételek addig is **Koreny Gyula** erdőmester urnál Rimabrézón és alólírottnál Rimaszombatban megtudhatók.

Rimaszombat, 1884. szeptember 11.

Marton János, társulati ügyész.